Ålands landskapsregering

Dokumentnamn
Utlåtande

Brevnr
424 Rk1a

Ärendenr
ÅLR 2024/8410

Datum
13.12.2024

Hänvisning
RP 157/2024

Kontaktperson
Emma Blomqvist

Riksdagens förvaltningsutskott

HaV@eduskunta.fi

Ärende

Utlåtande över regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till lagar som har samband med den

Bakgrund

Riksdagens förvaltningsutskott har begärt ett skriftligt sakkunnigyttrande över regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till lagar som har samband med den.

I propositionen föreslås ändringar i lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, lagen om centralen för utredning av penningtvätt och andra relaterade lagar. Syftet med ändringarna är att effektivisera informationsutbytet mellan myndigheterna och de övervakare som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Detta inkluderar att förbättra informationsutbytet och effektivisera övervakningen för att säkerställa att skyddspolisen får tillgång till nödvändiga uppgifter från polisen, skatte- och utsökningsmyndigheterna samt andra relevanta myndigheter. Propositionen adresserar också kvarstående brister i skyddspolisens rätt att få information, som uppstod efter att skyddspolisens roll ändrades från förundersökningsmyndighet till underrättelsemyndighet när underrättelselagarna trädde i kraft.

Propositionen föreslår även att undanröja hinder för informationsutbyte inom brottsbekämpningen. För att uppnå detta preciseras bestämmelserna om behandling av uppgifter i det penningtvättsregister som centralen för utredning av penningtvätt använder. Detta innefattar regler för hur uppgifter ska inhämtas, införas och strykas ur registret, så att de bättre överensstämmer med kraven i dataskyddslagstiftningen och den faktiska verksamheten. Dessutom kompletteras bestämmelserna om utlämnande av uppgifter ur penningtvättsregistret genom det nationella ikraftträdandet av kreditinstitutsdirektivet. Detta gör det möjligt att dela uppgifter med både Finansinspektionen och Europeiska centralbanken i de fall där Europeiska centralbanken fungerar som banktillsynsmyndighet.

Slutligen föreslås att bemyndigandet för statsrådet att utfärda förordningar om formen och innehållet i rapporter om tvivelaktiga transaktioner stryks. I stället föreslås att centralen för utredning av penningtvätt ges befogenhet att utfärda närmare föreskrifter om rapporternas form och innehåll.

Sammanfattningsvis syftar propositionen till att stärka och effektivisera det nationella ramverket för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism genom förbättrat informationsutbyte och tydligare reglering. Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser för myndigheterna då informationsutbytet föreslås ske inom de nuvarande strukturerna och förutsätter således inte tilläggsresurser. De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

Behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet

Ålandsdelegationen har i utlåtande nr. 15/16, 13.7.2016, diarienummer D 10 16 05 2, ansett att åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism utgör riksbehörighet.

Ålands landskapsregering ska utöva tillsyn av efterföljandet av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism när det gäller sådana fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler som avses i landskapslagen (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet. Detta stadgas i 1 § 2 mom. i republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 478/2024).

Tillsynsbehörigheten på Åland enligt 7 kap. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) gäller även penningspelssammanslutningar som avses i Ålands landskapslagstiftning samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningspel som tillhandahålls av dessa penningspelssammanslutningar. Tillsynen har överförts från Polisstyrelsen till Ålands landskapsregering, detta framgår av 1 § 1 mom. I republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 478/2024).

Synpunkter

Landskapsregeringen välkomnar förslagen för att effektivisera informationsutbytet mellan myndigheterna och de övervakare som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Landskapsregeringen välkomnar förslaget att centralen för utredning av penningtvätt ges befogenhet att utfärda närmare föreskrifter om form och innehåll för rapporter om

tvivelaktiga transaktioner. Landskapsregeringen förutsätter dock att dessa föreskrifter i framtiden kommer att finnas tillgängliga också på svenska. Enligt 36 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) är landskapet enspråkigt svenskt och ämbetsspråket vid Ålands landskapsregering svenska. Enligt 38 § självstyrelselagen för Åland har rikets myndigheter en skyldighet att kommunicera med Ålands landskapsregering på svenska. Enligt 32 § 2 mom. språklagen (FFS 423/2003) ska en tvåspråkig myndighets meddelanden, kungörelser och anslag samt annan information till allmänheten finnas på finska och svenska. Enligt 35 § 3 mom. språklagen ska myndigheterna i sin verksamhet förvalta landets språkkulturarv och främja användningen av båda nationalspråken samt att när omständigheterna kräver det ska det allmänna vidta särskilda åtgärder för att kulturella eller samhälleliga behov som gäller nationalspråken tillgodoses.

Landskapsregeringens tillsyn gällande förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism är i hög grad beroende av att rapporter, analyser och annat myndighetsmaterial tillgängliggörs på svenska samt att för verksamheten relevant information kommuniceras på svenska i god tid. Detta är av central vikt i arbetet med utvecklingen, effektiviseringen och förbättringen av övervakningen och informationsutbytet mellan myndigheterna och de övervakare som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Landskapsregeringen har inte i övrigt synpunkter på regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till lagar som har samband med den.

Minister Ingrid Zetterman

Rättssakkunnig Emma Blomqvist